

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ JULI 2007

Lissabonfördraget stöter på motstånd i flera EU-länder

När den franske presidenten Nicolas Sarkozy nu tagit över EU:s ordförandeskap överskuggas den planerade agendan av frågetecknen kring Lissabonfördraget. Frankrike hade hoppats på att leda förhandlingarna om hur Lissabonfördraget slutligen skulle sjösättas och vilka som skulle utses till topposterna som EU:s nya president och utrikesminister. Nu blir det inte så. Den irländska folkförvaltningen satte käppar i hjulet. Istället får Nicolas Sarkozy rycka ut för att rädda fördraget. Det är flera länder som uttrycker tveksamhet. Dagarna efter folkförvaltningen i Irland hyllade den EU-kritiske presidenten Vaclav Klaus irländarnas nej och dödförklarade samtidigt Lissabonfördraget. Han trotsade därmed den franske presidenten Nicolas Sarkozys och tyska förbundskanslern Angela Merkels gemensamma uppmaning till de länder som ännu inte godkänt fördraget att fortsätta ratificeringen.

Nicolas Sarkozy reste omgående till Prag för skyndsamma överläggningar med premiärministern Mirek Topolánek. President Vaclav Klaus och premiärminister Topolánek tillhör regeringspartiet Civic Demokrat, som förpassat Lissabonfördraget till den tjeckiska författningsdomstolen för prövning innan det kan bli tal om någon ratificering. Och enligt vice premiärministern Alexandr Vondra är det tveksamt om landets första kammare kommer att rösta ja, även om författningsdomstolen ger klartecken för fördraget. Angela Merkel reste samtidigt till Warszawa för överläggningar sedan en talesman till den polske presidenten Lech Kaczyński uttalat tvivel om Lissabonfördraget levde eller var dött. Vid toppmötet i Bryssel under midsommarhelgen försökte Angela

Merkel och Nicolas Sarkozy tillsammans med EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso, få med de andra stats- och regeringscheferna på en uppmaning till de medlemsländer som ännu inte ratificerat Lissabonfördraget att göra det så snabbt som möjligt. Baktanken var att i slutänden ha 26 medlemsländer som har godkänt fördraget mot ett, vilket skulle sätta press på Irland.

Men Tjeckien ville inte ha en sådan uppmaning i toppmötets slutsatser. Den tjeckiske premiärministern Topolánek deklarerade att det inte är självklart att Tjeckien säger ja till Lissabonfördraget. Senaten har stoppat upp ratificeringen genom att skicka fördraget till landets författningsdomstol för granskning innan det kan bli en folkförvaltning i september.

– Om omröstningen ägde rum i dag skulle jag inte satsa hundra kronor på utfallet, sade Mirek Topolánek under Brysseltoppmötet.

På grund av det tjeckiska motståndet tvingades EU:s stats- och regeringschefer därför i toppmötesslutsatserna nöja sig med att notera att processen fortsätter i länder som ännu inte har ratificerat fördraget, samt konstatera att Tjeckien inte kan avsluta sin ratificeringsprocess förrän landets författningsdomstol gjort ett positivt uttalande om Lissabonfördragets förenlighet med den tjeckiska grundlagen.

Efter EU-toppmötet stöter Lissabonfördraget också på motstånd i Polen. Den polske presidenten Lech Kaczyński meddelade i en tidningsintervju den 1 juli att han inte kommer att underteckna det nya fördraget. Det polska parlamentet, sejmen, röstade i april med stor majoritet för en ratificering av Lissabonfördraget men för att beslutet ska gälla krävs presidentens signatur.

Det är poänglöst sedan irländarna röstat nej, hävdade Lech Kaczyński i en intervju med den polska dagstidningen Dziennik. Han kommer inte under några omständigheter att underteckna Lissabonfördraget förrän Irland har beslutat vad de vill göra med sitt folkförvaltningens nej.

– Principen om enhällighet är bindande, sade den polske presidenten, och tillade att Polen måste beskydda de små EU-länderna.

Några dagar senare förtydligade Lech Kaczyński att han kommer att skriva under Lissabonfördraget, men bara om Irland också gör det. Den polske presidentens uttalande förorsakade missbelåtenhet i EU-kommissionen.

– Ni vet mycket väl att Polen, som de andra medlemsländerna, har skrivit på fördraget och förbundit sig till att ratificera det. Och Polens president var en av de väsentliga aktörerna i förhandlingarna som ledde fram till fördraget, sade en taleskvinna för EU-kommissionen till reportrar i Bryssel.

Men Lech Kaczyński blev inte svaret skyldig: "Med all tillbörlig respekt, den europeiska kommissionen är ett EU-organ utan myndighet att utvärdera de beslut som tas av ledare för enskilda medlemsstater."

För det franska ordförandeskapet handlar det nu om att rädda vad som räddas kan av Lissabonfördraget. Det blir en tuff uppgift för Nicolas Sarkozy. Den 1 juli meddelade Elyséepalatset i Paris att Sarkozys planerade resa till Irland skjuts upp från den 11 juli till den 21, för att han ska hinna arbeta fram en lösning på krisen.

Tack vare att 862.415 irländare trotsade påbuden från övermakten i Bryssel och röstade nej till EU:s nya grundlag kan 493 miljoner EU-medborgare se fram mot en mycket spännande höst.

Vänsterpartiet vill blockera riksdagsbeslut

Inför ett par hundra åhörare i Almedalen talade vänsterledaren Lars Ohly om att det är ett år kvar till valet – EU-parlamentsvalet i juni nästa år – men att den svenska modellen för kollektivavtalen står på spel redan i höst.

– Vi har ett EU som vill negligera Irlands nej till Lissabonfördraget och vi har en EU-domstol som är aktivistisk och som hotar svenska kollektivavtal. Därför måste vi tvinga högerregeringen att åka ner till Bryssel och förhandla fram ett undantag för svenska kollektivavtal innan det fattas något beslut om Lissabonfördraget i riksdagen. Det krävs bara en fjärdedel av riksdagsledamöterna för att blockera beslutet och det kan vi nå tillsammans med socialdemokraterna, förklarade Ohly.

Lundby-Wedin vill se ett ökat socialt Europa

LO-basen, tillika Europafackets ordförande Wanja Lundby-Wedin, gästtalade vid ett lunchseminarium i Bryssel den 25 juni. Arrangör var Svenskt Näringsliv. Temat i hennes tal var ett mer socialt Europa. Hon lyfte tre frågor: behovet av att på europainivå verka för trygghet i förändring bland annat för att bättre möta globaliseringens utmaningar, att man från nordiskt fackligt håll lyckats påverka Europafacket i riktning mot en ökad vilja att förhandla sig fram till lösningar på europainivå; och att en fortsatt positiv inställning till personrörligheten kräver en attitydförändring där likabehandling måste vara ledstjärnan. Lundby-Wedin önskade att den svenska regeringen nu ställer krav på EU att värna ett socialt Europa. Det irländska nej i folkomröstningen om Lissabonfördraget berodde enligt henne på att EU idag saknar en social dimension.

EU får ökad makt över sjukvården

Den 3 juli presenterade EU-kommissionen ett nytt lagförslag som ska ge patienter rätt till vård i annat EU land. Även om det finns frågetecken för svensk sjukvård är förslaget bättre än den avregleringsagenda som förekom-

mit i tidigare versioner av lagförslaget. – Vi kan andas ut, hotet mot en marknadsanpassning av offentliga sektorn är över för den här gången. Det är glädjande att min och andras kritik gett effekt. Jag vill inte ha ett samhälle där en gräddfil av friska, språkbegåvade unga människor med god ekonomi tar sin vård utomlands, och går förbi kön av personer med ett större vårdbehov. Det skulle vara ett allvarligt bakslag för äldre och svaga personers rätt till vård, säger Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för vänsterpartiet och vice ordförande i Folk rörelsen Nej till EU.

EU-länder ska kunna fängsla flyktingar i 18 månader

I mitten av juni antog EU-parlamentet en kompromiss med ministerrådet om det så kallade återvändandedirektivet. Bland annat ger direktivet EU-länderna rätt att fängsla tredjelandsmedborgare som inte har rätt att stanna i EU i 18 månader, utan rättegång och endast för att de har korsat en nationell gräns utan formellt tillstånd. Även barn som kommit utan sina föräldrar ska kunna fängslas i 18 månader.

EU-förslag om kontroll av bloggare

Risken finns att bloggare i framtiden tvingas registrera sig hos myndigheterna. Det befarar kritiker av en omdiskuterad rapport som antagits av EU-parlamentets kultur- och utbildningsutskott och som ska upp till omröstning i EU-parlamentet i september. I rapporten, som skrivits av den estländska EU-parlamentarikern Marianne Mikko (s), står det att bloggares legala status måste klargöras. Det finns ett "behov av att upprätta ett legalt skydd" som visar vem som är ansvarig "vid en eventuell stämning". På EU-parlamentets hemsida säger Marianne Mikko att bloggar riskerar att "förorena cyberrymden". Rapporten är ett så kallat initiativbetänkande som inte har någon praktisk betydelse även om EU-parlamentet antar den. Men den skickar signaler till EU-kommissionen att parlamentet vill se den föreslagna lagstiftningen.

Laval lockar till lönedumpning

Telekombranschens fackliga samarbetsorganisation, NTO, anser att EU-domstolens underkännande av stridsåtgärderna i samband med skolbygget i Vaxholm missbrukas av arbetsgivare. NTO kritiserar särskilt företaget Relacom, som sagt upp ett hundratal anställda i Sverige och samtidigt låtit teletekniker från verksamheten i Polen göra arbetet till lägre löner.

Stefan Carlsson, fackförbundet Unionsens andre vice ordförande, räknar med att fler fall ska dyka upp.

– Relacom är bara ett exempel på hur Vaxholmsdomen kommer att utnyttjas även för andra branscher än byggbranschen.

Svensk ordförande för Business Europe

Svenskt Näringslivs ordförande Signhild Arnegård Hansen tillträdde nyligen som ny vice ordförande i Business Europe, det europeiska näringslivets intresseorganisation i Bryssel.

Organisationen representerar drygt 20 miljoner företag, allt från små till stora. 39 arbetsgivar- och näringslivsorganisationer är med.

Business Europe är en lobbyorganisation som har funnits i Bryssel i 50 år. Nu bevakar organisationen bland annat den inre marknadens funktionssätt – inte minst när det gäller tjänstehandeln.

– Business Europe har den viktiga uppgiften att föra fram näringslivets positioner till EU:s beslutsfattare, säger Signhild Arnegård Hansen i ett pressmeddelande.

Ett fotbollslag kan stärka EU:s identitet

När den slovenska premiärministern Janez Jansa summerade det slovenska EU-ordförandeskapet i ett tal i EU-parlamentet den 24 juni slog han ett slag för ett gemensamt fotbollslag.

– För att stärka EU-identiteten behöver folk identifiera sig med något vi har gemensamt som till exempel fotboll. En match mellan EU och Latinamerika skulle nog få stor uppmärksamhet i media, sade Janez Jansa.